

COP-29'dan COP-31'e: Küresel İklim Etkinliklerinde Enfeksiyon Hastalıklarına Hazırlık

Dr. Çınara Hacıyeva

Bakü, Azərbaycan

Bulaşıcı Hastalıklar ve Enfeksiyon
Kontrolünün Organizasyonu Şubesi

TƏBİB
Tibbi Ərazi Bölmələrini
İdarəetmə Birliyi

COP nedir?

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne (UNFCCC) taraf olan ülkelerin her yıl bir araya geldiği en üst düzey karar alma konferansıdır.

❖ *Amaç:*

- İklim değişikliği ile mücadele;
- Küresel sıcaklık artışını sınırlamak;
- Sera gazı emisyonlarının azaltılması;
- Uyum ve finansman mekanizmalarının belirlenmesi.

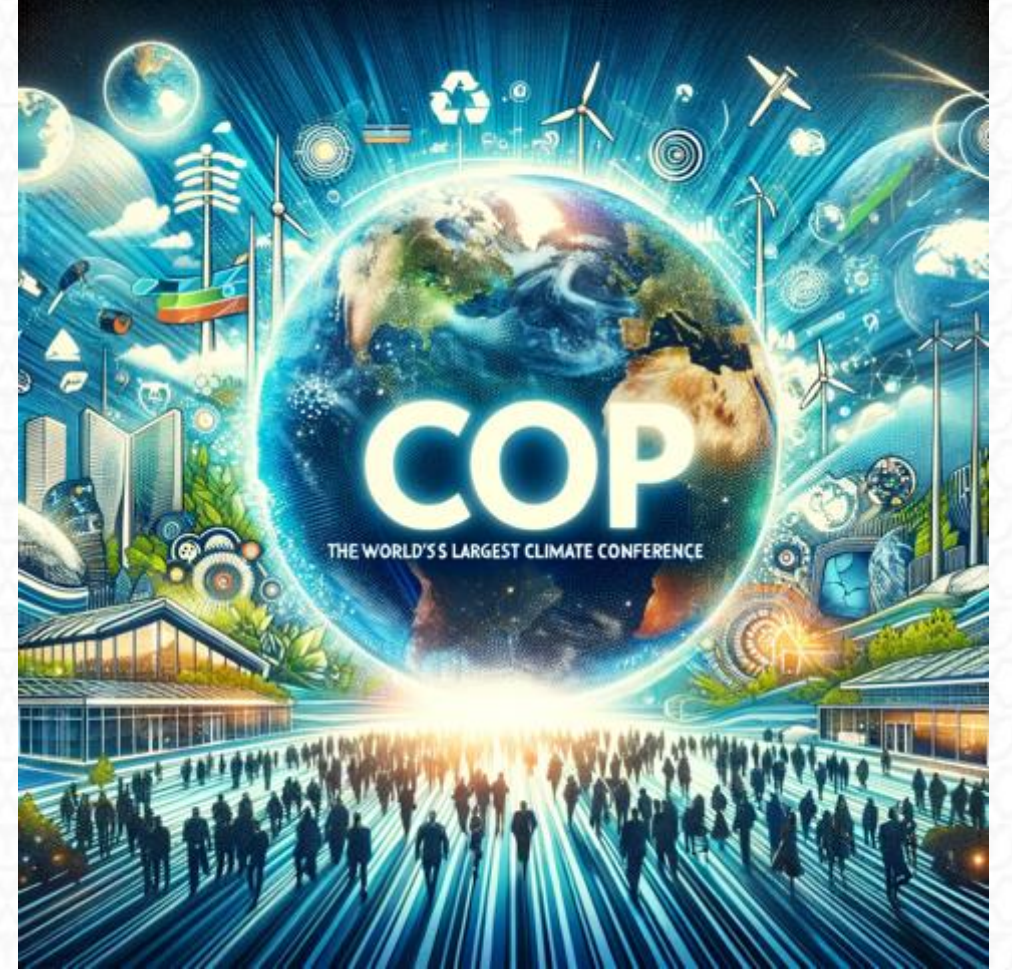
❖ *Katılımcılar:*

- Ülkelerin resmi delegasyonları;
- BM kuruluşları;
- Bilim insanları;
- Sivil toplum ve özel sektör temsilcileri.

COP Ne Zamandan Beri ve Nereelerde Yapıldı?

- COP genel müdürlüğü: *Bonn, Germany*
- İlk COP (COP1): *Mart 1995, Berlin*
- Gerçekleştirildiği ülkeler: *30'dan fazla*
- Taraflar: *198 (197 ülke + European Union)*
- Ev sahibi ülkeler: *Bölgesel denge*

COP'lar, her yıl farklı bir ülkeyi küresel iklim diplomasisinin merkezine taşır.

- Almanya
- Japonya
- Fransa
- Birleşik Krallık
- Polonya
- İtalya
- Danimarka
- İspanya
- Hollanda
- İsviçre
- Katar
- Birleşik Arap Emirlikleri
- Mısır
- Fas
- Güney Afrika
- Kenya
- Brezilya
- Arjantin
- Şili
- Meksika
- Kanada
- Amerika Birleşik Devletleri
- Avustralya
- Güney Kore
- Endonezya
- Hindistan
- **Azerbaycan (COP-29)**
- **Braziliya**

COP-29'un Azerbaycan'da Düzenlenmesi: Süreç ve Seçim

Ev sahibi ülke seçimi:

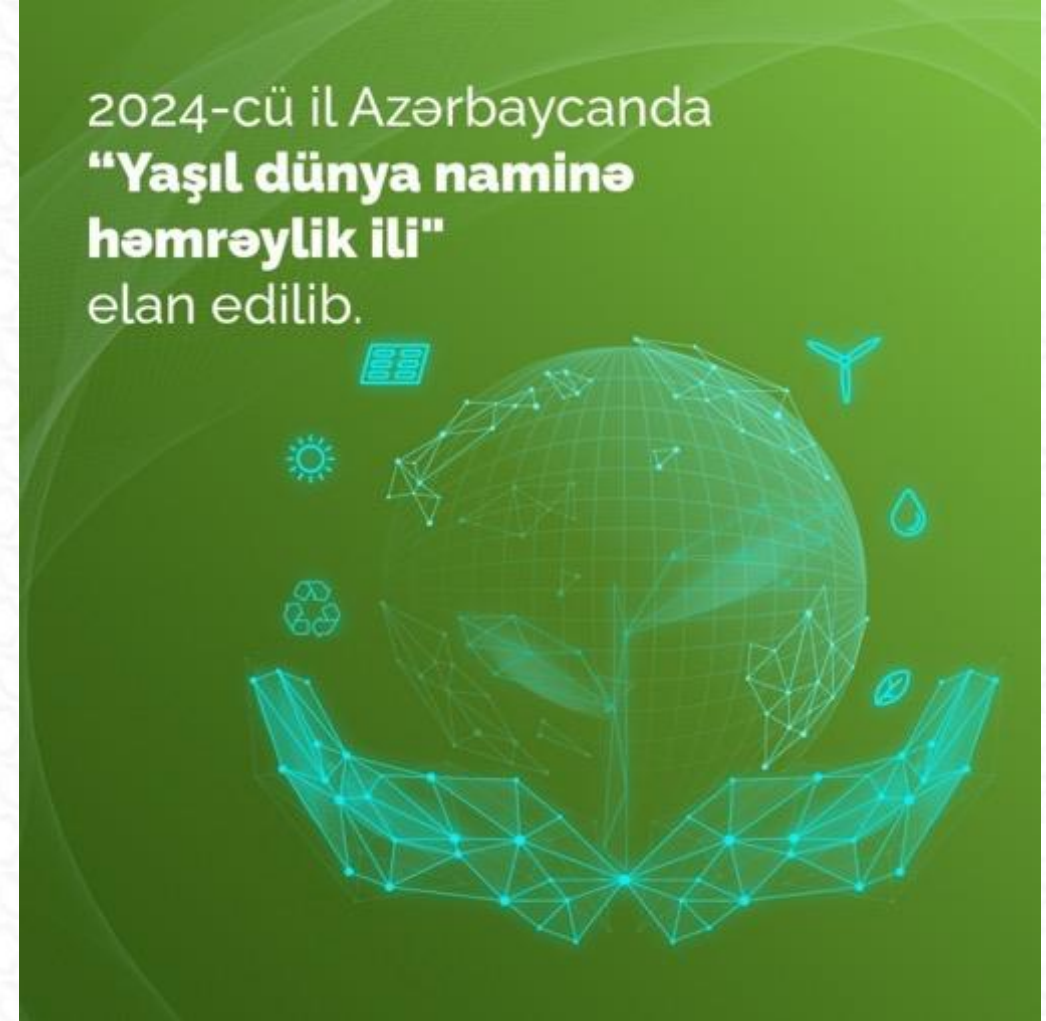
- Bölgesel denge
  - Organizasyon ve lojistik kapasite
  - Siyasi ve diplomatik uzlaş
  - Güvenlik ve altyapı yeterliliği kriterlerine dayanır.
- ✓ COP-29'un ev sahipliği, Doğu Avrupa ve Kafkasya Grubu (EEG) içinde yapılan istişareler sonucunda AZERBAYCAN'a verilmiştir.

Azərbaycan'ın COP29 Vizyonu: Yeşil Bir Gelecek

- Geçiş Süreci: Azərbaycan, 2023 yılında Dubai'de yapılan COP28'de alınan tarihi bir kararla COP29 ev sahipliğini üstlendi.
- Milli Kararlılık: Cumhurbaşkanı İlham Aliyev tarafından 2024 yılının "**Yeşil Dünya İçin Dayanışma Yılı**" ilan edilmesi.

Biz sadece on binlerle insanı ağırlamadık, aynı zamanda daha sağlıklı, daha yaşanabilir ve «yeşil» bir dünya için küresel çözümlerin aktif parçası olduk.

COP-29'un Azerbaycan'da Düzenlenmesinin Gerekçeleri

- Uluslararası etkinlik düzenleme tecrübesi
- Gelişmiş altyapısı
- Bölgesel ve küresel diplomatik rolü

Kurumsal

Teknik

Diplomatik

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN

SƏRƏNCAMI

"Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29), Kioto Protokolunun Tərəflər Görüşünün 19-cu sessiyasının və Paris Sazişinin Tərəflər Görüşünün 6-cı sessiyasının keçirilməsi ilə əlaqədar Təşkilat Komitəsinin yaradılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 13 yanvar tarixli 4264 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

"Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29), Kioto Protokolunun Tərəflər Görüşünün 19-cu sessiyasının və Paris Sazişinin Tərəflər Görüşünün 6-cı sessiyasının keçirilməsi ilə əlaqədar Təşkilat Komitəsinin yaradılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 13 yanvar tarixli 4264 nömrəli Sərəncamının 1-ci hissəsi ilə yaradılmış Təşkilat Komitəsinin tərkibi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Təşkilat Komitəsinin sədri

Samir Nuriyev – Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri

Təşkilat Komitəsinin üzvləri:

Muxtar Babayev – Azərbaycan Respublikasının ekologiya və təbii sərvətlər naziri, COP29-un müəyyən edilmiş Prezidenti

Ceyhun Bayramov – Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri

Mikayıl Cəbbarov – Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyat naziri

Vilayət Eyvazov – Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri

Anar Ələkbərov – Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi

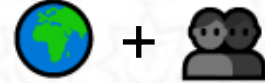
Fərəh Əliyeva – Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri

- ✓ Resmi Başlangıç: Cumhurbaşkanlığı kararnamesi
- ✓ Organizasyon Komitesi: Üst düzey devlet yetkilileri ve bakanlar
- ✓ Koordinasyon: Kurumlar arası etkin iş birliği
- ✓ Hazırlık: Planlı organizasyonel, lojistik ve teknik hazırlıklar

COP'ların Halk Sağlığı açısından riskleri.

Katılımcıların farklı epidemiyolojik profillerden gelmesi

Uzun süreli temas, kapalı alanlar ve yoğun programların enfeksiyon hastalıkları riskini artırması;

COP etkinliği

Küresel hareketliliğin, solunum yolu ve gastrointestinal enfeksiyonların yayılımını kolaylaştırması;

Vektör kaynaklı ve iklimle ilişkili hastalıkların artmasına neden olması

- COP-29 alanları ve çevresinde sağlık hizmeti ihtiyacları önceden analiz edildi;
- Etkinlik süresince oluşabilecek risklere göre sağlık kapasitesi artırıldı;
- Hastaneler, acil servisler ve saha ekipleri arasında iş akışları netleştirildi.

COP-29 Sürecinde Sağlık Hizmetleri ile İlgili Ne Tür Çalışmalar planlandı?

Sahada Sağlık Hizmetlerinin Sunumu

- COP-29 etkinlik alanlarında saha sağlık noktaları kuruldu;
- Acil tıbbi yardım ekipleri s¼rekli hazır bulunduruldu;
- Olası yaralanmalar, ani hastalıklar ve acil durumlara hızlı m¼dahale;

Sağlık Sektörü Hazırlıkları: TƏBİB ve Sağlık Bakanlığının Rolü

➤ Acil Sağlık Hizmetleri

- 60 Acil Sağlık Ekibi;
- 60 yeni ambulans;
- Otellerde ve etkinlik alanında sürekli acil sağlık hizmeti;
- Bakı Metrosu istasyonlarında geçici sağlık noktaları ve acil tıbbi ekipler.

➤ Etkinlik Alanı Sağlık Desteği

- Bakü Olimpiyat Stadionunda tam donanımlı ambülanslar;
- 5 tıbbi elektrikli araç;
- 2 adet 4 kişilik acil ambulans;

Sağlık Sektörü Hazırlıkları: TABİB ve Sağlık Bakanlığının Rolü

Hastane Altyapı Güçlendirilmesi:

- **Yeni Klinik**
  - Acil tıbbi yardım;
  - Çocuk acil servisi;
  - Yatan hasta, yoğun bakım ve ameliyathane hizmetleri;
- **Bulaşıcı hastalıklar için Modül Hastanesi**
  - 370 yatak (yoğun bakım + servis);
  - Acil durumlar için hazır;
- **Klinik Tıp Merkezi:**
  - Bulaşıcı hastalıklar için 10 yataklı modüler hastane;
  - Toksikoloji servisinde zehirlenme vakaları için yataklar;
- **Merkezi Neftçiler Hastanesi:**
  - Tam donanımlı Yanık Ünitesi

Medical Services

General Information

First aid and emergency medical services will be provided to all COP29 visitors at the conference venue. International attendees are strongly advised to obtain travel insurance.

Operating dates

Medical Services will be available from November 4 to November 23, 2024.

Operating Hours

The first aid rooms in the Blue Zone will be open from 08:00 to 22:00. Ambulance services will be available overnight, with one of the first aid rooms operating 24 hours a day.

Emergency Medical Assistance on Call

Medical assistance will be available on hand within the conference venue. Attendees can seek support from COP29 staff members or visit the nearest first aid room. The emergency medical assistance number is 103 and can be reached via mobile or landline.

Arrival and Departure

Personel Eğitimi

- Temel(BLS) ve ileri (ALS) yaşam desteği eğitimi;
  - 448 sağlık çalışanı başarıyla tamamladı;
- Bulaşıcı hastalıkların yonetimi ve enfeksiyon kontrolu için personel eğitimi;
- Yabancı misafirlerle iletişim için 331 personel İngilizce eğitimi aldı.

Coğrafi Dağılım ve Başvuru Nedenleri

Katılımcı çeşitliliği ve karşılaşılan temel sağlık sorunları:

•**Küresel Kapsam:** Asya, Afrika, Avrupa, Amerika ve Avustralya dahil 87 ülkeden başvuru (ABD, Hindistan, Brezilya, İngiltere, Çin, BAE vb.).

•**Yaygın Şikayetler:**

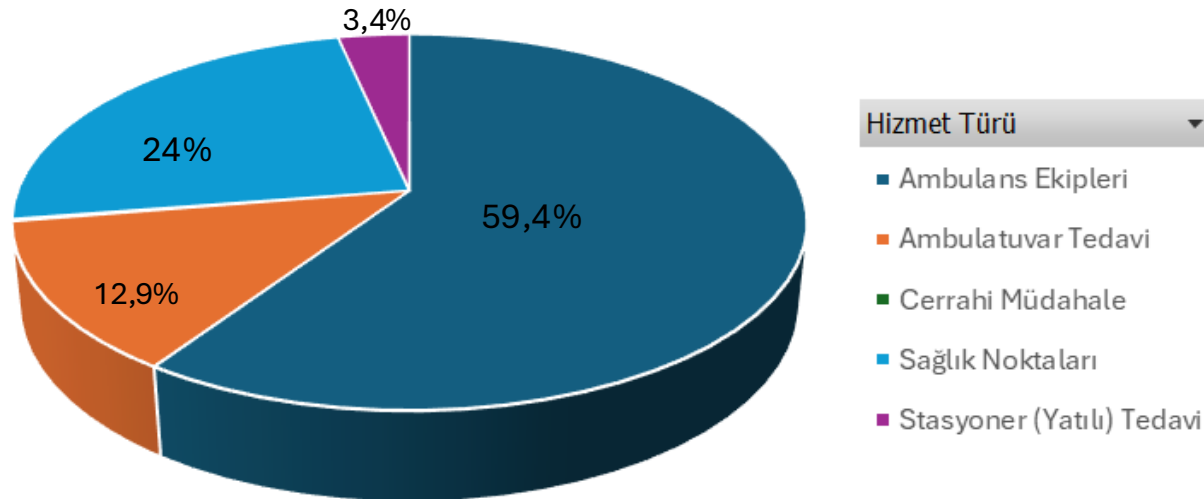
- Farklı derecelerde travmalar ve ağrılı reaksiyonlar;
- Hipertansiyon ve gastroenterolojik patolojiler;
- Nevrotik-duygusal reaksiyonlar (stres kaynaklı);
- Solunum yolu enfeksiyonları;

Sum of Oran (%)

Total

Hizmet Kanalı	Başvuru Sayısı	Notlar
Toplam Başvuru	826	5 Kıtadan (87 Ülke) katılımcı
Tıbbi Noktalar	199	Etkinlik alanındaki sabit merkezler
Ambulans Ekipleri	492	60 Acil yardım briğadası ile müdahale
Ambulatuvar Tedavi	107	Ayakta tedavi ve taburcu
Stasyonere Tedavi	28	Hastane yatışı yapılan vakalar
Cerrahi Müdahale	2	Yeni Klinik'te başarılı operasyon (Yabancı uyruklu)

Kurumsal sorumluluklar

Sağlık hizmetlerinin
koordinasyonu

Enfeksiyon hastalıkları
ve epidemiyoloji
güvenlik

Ulusal Sağlık otoriteleri
ile iş birliğı

Enfeksiyon Hastalıkları ve Epidemiyolojik Güvenlik

Sağlık kurumumuzun en kritik görevlerinden biri, büyük kitlelerin bir araya geldiği bu etkinlikte enfeksiyon riskini yönetmektir:

- **Aşılama Kampanyaları;**
- **Dezenfeksiyon ve Denetim:** Otellerde, toplu taşıma araçlarında ve etkinlik alanlarında;
- **Mobil Tıbbi Noktalar:**

Haydar Aliyev Havalimanı,
Metro istasyonları,
"Atletler Köyü"

7/24 hizmet

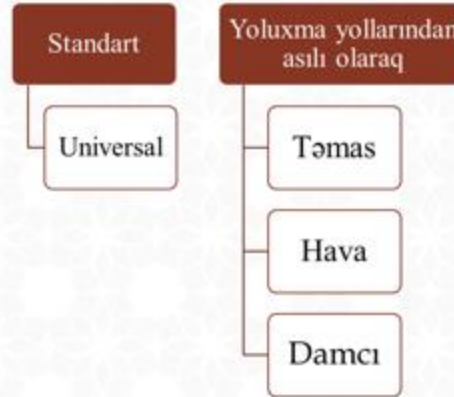
COP29 sırasında bulaşıcı hastalıkların yönetimi ve enfeksiyon kontrolü için personel eğitimi

COP29 zamanı yoluxucu xəstəliklərin idarə olunması və infeksiyon nəzarət

Yaqut Qarayeva
Tibbi xidmətlərin inkişafı departamentinin rəhbəri

Qorunma/isolyasiya qaydaları

1. Xəstə ilə təmasdan əvvəl
2. . Aseptik prosedurlardan əvvəl
3. Qan və bioloji mayelərlə təmasdan sonra
4. Təmasdan sonra
5. Ötraf mühit obyektləri ilə təmasdan sonra

Əl yumağa şərait olmayanda

WHO 6 step technique

2023-2024 Kasım ayında yaygın enfeksiyon hastalıkları için ECDC-nin haftalık raporlarının izlenilmesi

WEEKLY BULLETIN

Communicable Disease Threats Report

Week 46, 12-18 November 2023

Today's disease topics

1. Overview of respiratory virus epidemiology in the EU/EEA
2. SARS-CoV-2 variant classification
3. West Nile virus One Health seasonal surveillance - 2023
4. Multistate outbreak with *Salmonella* *Strathcona* in Germany

Executive summary

Overview of respiratory virus epidemiology in the EU/EEA

- By the end of week 45 (ending 12 November 2023), rates of respiratory illness (influenza-like illness (ILI) and/or acute respiratory infection (ARI)) in the community were increasing in many EU/EEA countries. Rates of severe acute respiratory infection (SARI) cases presenting to secondary care were comparable to the same time last year.
- SARS-CoV-2 continued to circulate at higher levels than respiratory syncytial virus (RSV) and seasonal influenza. Countries reported a mix of increasing and decreasing trends for SARS-CoV-2 activity and severity. RSV activity continued to increase, with the highest impact among children aged 0-4 years. Seasonal

WEEKLY BULLETIN

Communicable Disease Threats Report

Week 47, 19-25 November 2023

Today's disease topics

1. Overview of respiratory virus epidemiology in the EU/EEA
2. SARS-CoV-2 variant classification
3. Increase of paediatric respiratory infections - China - 2023
4. Avian influenza in fur farms - Finland - 2023
5. West Nile virus One Health seasonal surveillance - 2023
6. Cholera - Multi-country (World) - Monitoring global outbreaks

Executive Summary

Overview of respiratory virus epidemiology in the EU/EEA

- By the end of week 46 (ending 19 November 2023), rates of respiratory illness (influenza-like illness (ILI) and/or acute respiratory infection (ARI)) in the community were increasing in many EU/EEA countries as expected for this time of the year. Rates of severe acute respiratory infection (SARI) cases presenting to secondary care were comparable to the same time last year.
- SARS-CoV-2 continued to circulate at higher levels than seasonal influenza and respiratory syncytial virus (RSV). Countries reported a mix of increasing and decreasing trends for SARS-CoV-2 activity and severity.

WEEKLY BULLETIN

Communicable disease threats report

Week 46, 9-15 November 2024

This week's topics

1. Locally-acquired dengue infection in Italy - 2024
2. Avian influenza A(H5N1) human case - Canada - 2024
3. Multistate outbreak with *Salmonella* *Strathcona* in Germany
4. Overview of respiratory virus epidemiology in the EU/EEA - weekly monitoring
5. Seasonal surveillance of West Nile virus infections - 2024
6. Measles - Multi-country (World) - Monitoring European outbreaks - monthly monitoring
7. Mox in the EU/EEA, Western Balkan countries and Türkiye - 2022-2024
8. Mox due to monkeypox virus clade I and II - Global outbreak - 2024
9. Marburg virus disease (MVD) - Rwanda - 2024

Executive summary

Locally-acquired dengue infection in Italy - 2024

- In 2024, as of 13 November, 214 locally-acquired dengue cases have been reported in the Marche (147 cases), Emilia Romagna (36 cases), Lombardy (17 cases), Abruzzo (15 cases)

WEEKLY BULLETIN

Communicable disease threats report

Week 47, 16-22 November 2024

This week's topics

1. Chikungunya and dengue - Multi-country (World) - Monitoring global outbreaks - Monthly update
2. Overview of respiratory virus epidemiology in the EU/EEA - Weekly monitoring
3. Avian influenza A(H5N1) human cases - United States - 2024
4. Seasonal surveillance of West Nile virus infections - 2024
5. Mox due to monkeypox virus clade I and II - Global outbreak - 2024
6. Spore found in Eastern Spain - 2024
7. Identification of rCDV2 in a swinelet sample - Poland - 2024

Executive Summary

Chikungunya and dengue - Multi-country (World) - Monitoring global outbreaks - Monthly update

- Since the beginning of 2024, approximately 480 000 chikungunya virus disease (CHIKVD) cases and 150 deaths have been reported worldwide. A total of 23 countries have reported CHIKVD cases from the Americas (27), Asia (6), Africa (1) and Europe (1). In mainland Europe, one autochthonous case of CHIKVD has been reported by France in 2024.
- Since the beginning of 2024, over 14 million dengue cases and over 10 000 dengue-related

2023-2024 Kasım ayında yaygın enfeksiyon hastalıkları için ECDC-nin haftalık raporlarının izlenilmesi ve öneriler

KASIM 2023

- SARS-CoV2
- İnfluenza (grip)
- Akut solunum yolu virüs enfeksiyonları
- Batı Nil virüsü hastalığı
- Salmonelloz
- Seyahat ishalı
- Veba

KASIM 2024

- Marburg Virüsü Hastalığı (Ruanda)
- Meymunçiçəyi (Mpox)
- Kuş Gribi (A H5N1)
- Batı Nil Virüsü
- Denge Humması
- SARS-CoV2
- MERS-CoV

TƏBİB: İklime Dayanıklı Sağlık Hizmetleri

TƏBİB, Azərbaycanda en büyük kamu sağlık hizmeti sunucusudur. Farklı coğrafi bölgelerde ve farklı iklim koşullarında 7/24 kesintisiz sağlık hizmeti sunmaktadır;

ncelikler:

- Doğal afetlere karşı altyapı ve hazırlık kapasitesinin gclendirilmesi;
- Afet dönemlerinde sağlık hizmetlerinin sürekliliğinin sağlanması;
- Olası risklerin önceden izlenmesi ve yönetilmesi.

COP29: Sağlık İçin Stratejik Bir Fırsat

*İnsan doğanın bir parçasıdır;
doğadaki her değişim doğrudan ve ya
dolaylı olarak sağlığı etkiler.*

COP29'un Bakü'de düzenlenmesi, iklim-sağlık gündemini güçlendirmek için önemli bir fırsat oluşturdu.

COP-29 İklım- Sağlık

- ✓ 2 hafta boyunca dzenlenen yksek dzeneyli etkinlikler ve COP29 Sağlık Pavyonu, sağlığın artan onemini ortaya koydu.
- ✓ Azerbaycan Cumhuriyeti COP29 Başkanlığı, sağlıkla ilgili 14 eylem girişimi başlattı.
- ✓ Sağlık, 18 Kasım COP29 Sağlık Günü ve Dnya Liderleri İklim Eylem Zirvesi kapsamında öncelikli konulardan biri oldu.

18 NOYABR / 8-Cİ GÜN / İNSAN İNKİşAFI, UşAQ VƏ GƏNCLƏR, SAğLAMLIQ, TƏHSİL GÜNÜ

18 Noyabr, 2024 | 13 media

Sağlık, iklim gündeminin merkezinde

- **Panelin Konusu:** «İklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkilerine hazırlık ve bunlara yanıt olarak sağlık alanında insan kaynağı kapasitesinin güçlendirilmesi»
- **Temel Mesajlar:**
  - İklim değişikliği artık bir sağlık meselesidir;
  - Sağlık çalışanları, sağlık sistemlerinin bel kemiğidir;
  - İklim ve sağlık gündemleri birbirinden ayrılamaz.
- **Stratejik Kazanım:**
  - Sağlık–iklim eylemlerinde süreklilik;
  - Sağlığın iklim politikalarının merkezine yerleştirilmesi.

COP29 Health Pavilion

- *(Bakü, Azerbaycan | 11-22 Kasım 2024)*
- Bakü Stadyumu – Blue Zone
- **Düzenleyenler**
Dünya Sağlık Örgütü (WHO)
- **Program İçeriği**
  - 2 hafta boyunca yüksek düzeyli etkinlikler
  - Bilimsel kanıtlar, iyi uygulamalar ve çözüm odaklı girişimler
  - Bölgesel, sektörel ve toplumsal yaklaşımlar
- **Etkisi ve Mirası**
  - Küresel iklim gündeminde sağlığın görünürlüğü artırıldı
  - Çok sektörlü iş birlikleri güçlendirildi
  - Gelecek COP'lar için Health Pavilion modeli oluşturuldu

Tek Sağlık Konferansı, Green Zone

Konferansta, “Tek Sağlık” konseptinin; ekosistemin tüm bileşenlerinin btnlyęne dayanan, insan, hayvan ve evre sağlığını ayrı ayrı değil birlikte ele alan ve bu bütünün sağlığını dengelemeyi ile optimize etmeyi amaçlayan entegre ve bütüncül bir yaklaşım olduğu belirtilmiştir.

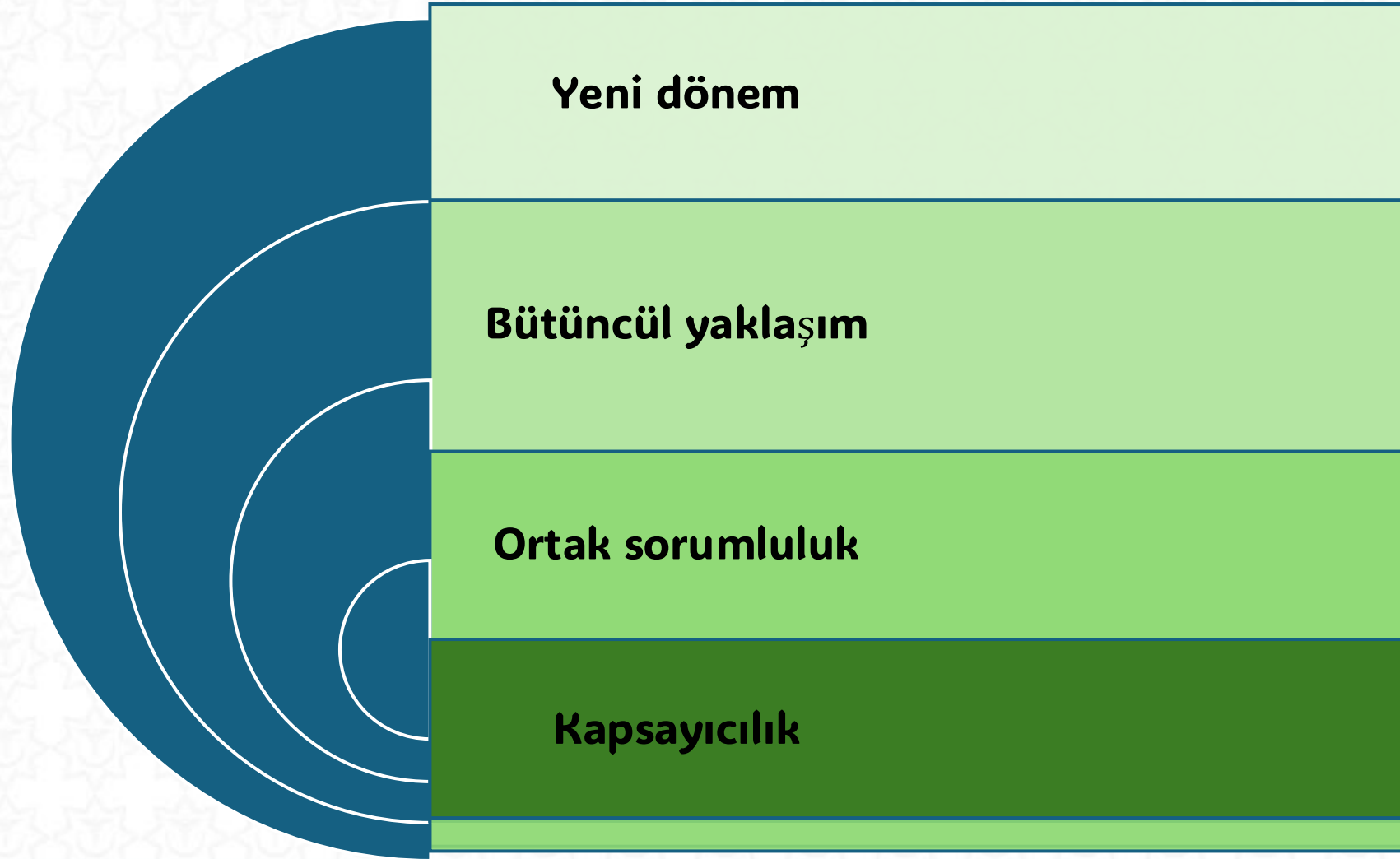
İklim, Zoonozlar ve “Tek Sağlık” Yaklaşımı

Tek Sağlık (One Health) Yaklaşımı:

- İnsan, hayvan ve çevre sağlığını birlikte ele alır;
- Sektörler arası iş birliğini esas alır;
- Pandemilerin önlenmesi için bütüncül çözüm sunar.

COP29 – Küresel Vizyon ve Etki

COP31

UNITED NATIONS CLIMATE CHANGE CONFERENCE
TÜRKİYE

Şimdi ise bu sürecin bir sonraki durağı olan COP31, önceki başarıları uygulamaya dönüştürmeyi ve somut sonuçlar elde etmeyi hedeflemektedir.

COP31: Vizyonun Buluşma Noktası – Antalya

Antalya, stratejik konumu ve iklim değişikliğinden doğrudan etkilenen Akdeniz bölgesi ile bu vizyonun buluşma noktası olacaktır.

- coğrafi konumu,
- güçlü altyapısı,
- uluslararası organizasyon deneyimi.

COP29 – Baku COP31 – Antalya: Strateji ve İklim Perspektifi

Kriter	Baku - COP29	Antalya - COP31
İklim	Kur-Aras havzası, kış soğuk, yaz kuru ve sıcak;	Akdeniz iklimi, sıcak ve nemli yazlar;
Stratejik Konum	Kafkasya köprüsü, Avrupa-Asya bağlantısı; bölgesel diplomasi ön planda	Akdeniz merkezi, uluslararası ulaşım ve turizm altyapısı güçlü; stratejik erişim ve uygulama etkinliği
Coğrafi Özellikler	Nehir havzası, sınırlı ekosistem çeşitliliği; politika odaklı	Çeşitli ekosistemler (deniz, orman, dağ), iklim değişikliğine duyarlı; adaptasyon ve bölgesel etkiler öne çıkıyor

Birlikte Daha Güçlüyüz!
COP29'da atılan adımlar, COP31'de birlikte hareket ederek daha büyük ve kalıcı çözümler yaratıyor.

Dinlediğiniz için
teŐekkür ederim!

See you at COP31!

Türkiye

REPUBLIC OF TÜRKİYE
MINISTRY OF ENVIRONMENT,
URBANIZATION AND CLIMATE CHANGE